

Một Chút Cảm Nghiệm Về Cộng Hòa Ukraine -

Phan Anh Dũng

Từ lúc quen biết Nhà Soạn Nhạc Lê Văn Khoa và qua những CD của anh như Symphony Vietnam 1975, Memories, Lullaby, Souvenir ... tôi đã bắt đầu làm quen với những tên như: Kyiv Symphony Orchestra & Chorus (KSOC); Lyudmila Chychuk - dương cầm thủ độc tấu bài *Remembrance* tuyệt vời; Svyatoslava Semchuck - vĩ cầm thủ đàn bài *Nocturne* thật ngọt ngào quyện theo tiếng dương cầm đầy kinh nghiệm của Irina Starodub; và Katerina Myronuk với tiếng đàn thánh thót độc đáo qua bài dân ca Việt Nam *Trống Cơm* soạn cho bandura, cây đàn 40 dây cổ truyền của Ukraine ...

Nhạc Sĩ Katerina Myronuk với đàn bandura

Qua tiếng đàn điệu luyện đầy tình cảm của một số nhạc sĩ trong các CD này, tôi đã có thiện cảm với Ukraine, một quốc gia có truyền thống nhạc cổ điển lâu đời với những viện âm nhạc đã đào tạo nhiều thế hệ nhạc sĩ lừng danh thế giới, trong đó có 3 danh cầm mà những ai tập nhạc cổ điển đều biết và thán phục: Vladimir Horowitz (dương cầm) và Nathan Milstein, David Oistrakh (vĩ cầm).

Khi có dịp gặp anh Khoa, tôi lại hỏi thêm để biết về phong tục tập quán của họ vì anh Khoa và hiền thê là chị Ngọc Hà đã từng qua Ukraine nhiều lần cộng tác với dàn giao hưởng ở trên để thu âm cho các CD. Khi đã có mối quan hệ thân thiết, KSOC cũng đã tổ chức một buổi hòa nhạc giới thiệu dòng nhạc của Lê Văn Khoa và mời anh chị qua tham dự ở Kyiv năm 2007.

Xem lại lịch sử cận đại của Âu Châu thì thấy những diễn biến quan trọng như sau:

- Năm 1989: Các chính phủ Cộng Sản ở Đông Âu bị sụp đổ như Ba Lan, Tiệp Khắc, Hung Gia Lợi, Bảo Gia Lợi, Đông Đức ...
- Năm 1990: Bức tường ô nhục Bá Linh bị dân chúng đập tan. Đông Đức và Tây Đức bắt tay hòa giải, thống nhất đất nước.
- Năm 1991: Chính phủ Cộng Sản ở Nga bị giải thể. Một số quốc gia bị nhập vào Liên Bang Sô Viết sau hai Thế Chiến đã mạnh dạn tuyên bố độc lập tự trị, trong đó có Ukraine (vào ngày 24 tháng 8, 1991).

Tên chính thức của Ukraine là Cộng Hòa Ukraine (The Republic of Ukraine), một quốc gia rộng khoảng 600 ngàn km vuông (nhỏ hơn Tiểu Bang Texas một chút); với khoảng 46 triệu dân (theo thống kê năm 2010), đứng hàng thứ 5 ở Âu Châu, gồm: 78 % người gốc Ukraine, 18 % người Nga, 4% còn lại là dân ở các quốc gia lân cận. Khoảng 3 triệu người sinh sống ở Kyiv, Thủ Đô của Ukraine. Một số thành phố lớn khác như: Kharkiv, Odesa, Dnipropetrovsk, Lviv, Donetsk, Zaporizhzhya ... Các quốc gia cạnh biên giới gồm có: Belarus, Nga, Ba Lan, Slovakia, Hung Gia Lợi, Moldova, và Romania. Phía Nam của Ukraine là Hắc Hải (Black Sea), phía bên kia là Thổ Nhĩ Kỳ. Dnipro là con sông lớn và quan trọng nhất của Ukraine, chạy từ Bắc xuống Nam. Đất đai của Ukraine màu mỡ - phần lớn đất đen - rất tốt cho nông nghiệp. Từ khi độc lập đến bây giờ, ngôn ngữ riêng, Chính Thống Giáo (Orthodox) và văn hóa của Ukraine đang được phục hồi. Quốc Kỳ của Cộng Hòa Ukraine có hai màu, cân bằng về kích thước: phía trên màu xanh dương (tượng trưng cho bầu trời và sông nước) và phía dưới màu vàng (tượng trưng cho đồng lúa mì và hoa hướng dương - sunflowers).

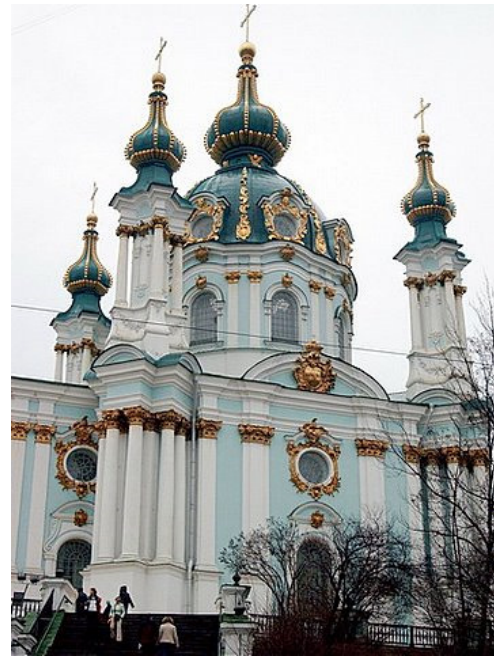

Bản đồ sơ lược của Cộng Hòa Ukraine

Anh Lê Văn Khoa có nhắc đến những kỷ niệm đẹp về thành phố Kyiv, những người nhạc sĩ trong dàn giao hưởng KSOC, tính tình hiền hòa, hiếu khách, những món ăn quốc hồn quốc túy như xúc xích (kovbasa), súp củ cải đỏ (borsch), bánh hấp nhân trái cây hay nhân thịt (varenyki), “Gà Kyiv” - gà rút xương bao bột, chiên giòn, cuộn với bơ và gia vị. Đây là xứ lạnh và chuyên về nghề nông nên cần ăn nhiều chất dầu mỡ hay chẳng? Quần áo dân tộc của Ukraine có nhiều màu rất sặc sỡ và trong những hội hè thường làm một loại bánh đặc biệt (kolach) có rải muối ở trên.

Quần áo cổ truyền của Ukraine

Nhà Thờ St Andrew ở Kyiv, Ukraine

Một trong những sự kiện đen tối nhất trong lịch sử Ukraine là nạn đói năm 1932-1933, đã giết chết gần 10 triệu người (khoảng 20% dân số lúc ấy, trong đó 1/3 là trẻ em). Theo như bài viết “*Holodomor - Ukrainian Genocide in the early 1930's*”, trong trang mạng của Tòa Đại Sứ Ukraine tại Hoa Kỳ, tội diệt chủng Ukraine bằng cách bỏ đói của Cộng Sản Liên Xô đã được dấu kín và che đậy. Theo như tài liệu này, Stalin đã ra lệnh tịch thu tất cả thực phẩm, trâu bò, hạt giống của nông dân Ukraine. Sau đó đóng cửa biên giới không cho người dân Ukraine thoát ra kiếm ăn ở các bang lân cận, bắt giam và đưa 80% thành phần trí thức vào các trại tập trung ở Tây Bá Lợi Á và cấm không cho phổ biến văn hóa Ukraine. Ukraine lúc bấy giờ được xem như “thúng bánh mì (breadbasket)” của Liên Bang Xô Viết, với 28% tổng lượng lúa mì. Stalin muốn tập trung quyền lực về Moscow nên không chịu được truyền thống bất khuất và ý chí dân tộc mạnh mẽ của Ukraine, nhất là thành phần nông dân vẫn muốn giữ truyền thống nông nghiệp và không chịu tập thể hóa. Sau khi phần lớn nông dân Ukraine bị chết đói và rời bỏ làng mạc ra đi về các tỉnh thành hay buộc làm việc trong các cơ xưởng thì Stalin cho những người dân Nga và các bang lân cận di dân vào chiếm cứ nông trại và thực hiện chính sách tập thể hoá nông nghiệp (collectivization). Từ đó, người dân Ukraine đã phải quy phục như nô lệ trước bàn tay sắt máu của Trung Ương Đảng Cộng Sản Liên Xô!

Trong một Lễ Tưởng Niệm Nạn Nhân của Holodomor (theo tiếng Ukraine, “holod” là “đói, bị bỏ đói, nạn đói; và “moryty” là giết, tiêu diệt”), Tổng Thống Viktor Yushchenko của Cộng Hòa Ukraine tuyên bố như sau: “*Tôi lên tiếng với tất cả mọi người để thay mặt một quốc gia đã mất khoảng 10 triệu người, kết quả của cuộc diệt chủng Holodomor ... Chúng tôi nhấn mạnh cho toàn thế giới để hiểu sự thật về những tội ác chống lại nhân loại. Chỉ có cách đó chúng ta mới chắc chắn được những kẻ gây tội ác sẽ không còn bạo dạn vì sự hờ hững của mọi người*”.

Đài Tưởng Niệm Nạn Nhân Holodomor ở Kyiv, Ukraine

Mấy trăm năm qua, người dân Ukraine cũng đã trải qua nhiều chinh chiến với các quốc gia lân cận như Ba Lan, Áo ... và trong Thế Chiến Thứ Hai, Ukraine, vì thuộc Nga Sô, là nơi xảy ra nhiều trận đánh ác liệt giữa Nga Sô và Đức Quốc Xã. Khoảng 8 triệu người đã chết và rất nhiều thành phố, đường xá, nông trại bị tàn phá. Đọc lịch sử của Ukraine, tôi không khỏi ngậm ngùi nghĩ đến lịch sử oai hùng nhưng không kém đau thương của Việt Nam với những chiến tranh chống lại quốc gia khổng lồ Trung Hoa ở phía Bắc, giành độc lập từ Thực Dân Pháp và cuộc chiến tranh vừa qua, khoảng 5 triệu người chết, gây nên bởi Hồ Chí Minh và những người Cộng Sản, tay sai của Cộng Sản Sô Viết. Tôi cũng không khỏi nghĩ đến Nạn Đói Năm Ất Dậu 1945, khoảng 2 triệu đồng bào ở miền Bắc đã chết vì chính sách bành trướng ở Đông Nam Á của quân phiệt Nhật!

Giờ đây Cộng Hòa Ukraine đã được độc lập, tự do, dân chủ và trên đường khôi phục về kinh tế và văn hóa. Còn Việt Nam yêu dấu của chúng ta, biết đến khi nào đây?

Phan Anh Dũng (cuối Hạ 2010)

Tài liệu tham khảo:

1. website của Tòa Đại Sứ Ukraine tại Hoa Kỳ:
<http://www.mfa.gov.ua/usa/en/>
2. các websites về Ukraine trên internet
3. “Ukraine - Enchantment of the World”: Patricia K. Kummer
4. “Ukraine - Cultures of The World “: Volodymyr Bassis